

Lucas 8, 22-25, Marcus 4, 35-41 en Matteus 8, 23-27

OGH 23-06-2013

Lieve gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Jezus, ga ons voor – zingt een lied uit ons liedboek. En het vervolgt: en u volgend op uw schreden, gaan wij moedig met u mede.

Een leerling volgt zijn meester. Wie zichzelf ziet als leerling van Jezus, die wil hem volgen, Jezus volgen.

Wat dat betekent, Jezus volgen, daarover gaat het in de drie bijbelgedeelten van vanmorgen.

Matteüs kiest zijn woorden heel zorgvuldig. Wie zijn versie van wat daar gebeurde vergelijkt met bijvoorbeeld Marcus en Lucas, vallen de opmerkelijke verschillen direct op.

Marcus geeft een ooggetuigenverslag. Let maar es op alle details, die Marcus vermeldt en die Matteüs weglaat.

Het tijdstip – het was avond geworden; het wegsturen van de menigte; de andere boten in de buurt; de boot die vol water kwam te staan; het kussen, waar Jezus op lag te slapen; het verwijt van de leerlingen aan het adres van Jezus; en Jezus' verwijt aan zijn leerlingen, dat ze nog steeds niet geloven.

Niets van dat al bij Matteüs. Hij geeft geen ooggetuigenverslag, maar een preek, een preek van enkele verzen, maar voor een opmerkzaam oor van een grote reikwijdte en diepgang.

Het begint bij het eerste vers. Jezus stapte in de boot en zijn leerlingen volgden hem.

Kunt u zich voorstellen dat het zo gegaan is? Nee, vissers zijn altijd op en rond hun schepen bezig en met van alles en nog wat in de weer.

Wie die woorden op zich laat inwerken krijgt een beeld voor ogen, het beeld van een plechtige optocht, van een processie. En zo is het later ook afgebeeld, dat de leerlingen van Jezus in de gestalte van bisschoppen met hoge mijters op de Heer volgen, het schip in.

En het schip, dat is de kerk. Zoals weer vele eeuwen later gezongen werd van het Scheepke onder Jezus' hoede. Een beeld, dat de Wereldraad van kerken als teken heeft gekozen, de kerk als een schip met het kruisteken in de mast.

Maar dan begint het meer enorm te kolken, er steekt een storm op, waar het weerbericht geen woorden voor heeft, en die Mattheus aanduidt met een 'seismos', een woord dat we kennen van seismograaf, een instrument, dat de kracht van aardbevingen meet. Een kolkende zee, dat is meer dan windkracht twaalf. Het is de wereldstorm, die over het schip heenslaat en het schip en de schepelingen bedekt.

Het zijn de vervolgingen waaraan de jonge kerk in Matteüs' tijd werd blootgesteld; het is de keuze voor Jezus die je met de dood moest bekopen, voor de leeuwen in de arena van Rome of op de brandstapel. Het is de angst of je het zelf en of ook de kerk het wel zal redden. Het is de ervaring dat je het niet redt, dat je bedolven wordt en ten onder gaat. Het zijn de verbijstering en de wanhoop om wat op Gods goede aarde mensen elkaar aandoen en om wat hen daarop overkomt.

In de schreeuw van Jezus' leerlingen: Here, red ons toch, we vergaan, herkennen wij onszelf.

Wij zijn het die roepen tot de hemel. En wij, nota bene, die net als de eerste leerlingen Jezus willen volgen, wij zijn het zelf, die de schokkende ontdekking doen dat de hemel gesloten blijft, dat God zich heeft teruggetrokken, de ervaring opdoen van Godsverduistering.

Want, lezen we, terwijl de golven over het schip heen spoelen, slaapt Jezus.

Hoe kan Hij dat, vragen wij ons af? Is Hij dan niet echt bij ons? Wat betekent dan zijn naam Immanuel, God-met-ons? Dat is toch ook in de diepste nood die ons kan overkomen? Zijn lot gaat ons toch zeer ter harte?

Het kan zijn dat Matteüs ons hier Jezus tekent als de rechtvaardige, die leeft van de woorden die opgeschreven staan, van bijvoorbeeld Psalm 4: In vrede kan ik mij te ruste begeven en aanstonds inslapen, want Gij alleen, o Here, doet mij veilig wonen.

Dat zijn niet alleen woorden om het leven mee te beëindigen, zoals wij ze tegenkomen als opschriften in rouwadvertenties, maar ook woorden om de nacht van het leven mee in te gaan. Woorden die ons vertrouwen op God willen wekken, op God die ons draagt en beschermt, in wiens handen wij veilig zijn, wat ons ook overkomt.

Maar hoe uitnodigend die woorden ook op ons afkomen, sterker nog is de angst die uit ons opkomt. Wij zouden wel graag vanuit dat oer-vertrouwen willen leven, maar vaak kunnen we dat niet.

Het leven zelf slaat ons het vertrouwen uit handen. Het bericht van een ongeneselijke ziekte zet ineens heel ons leven op de kop. Als een sluipmoordenaar komt de dood ons leven binnen.

Maar ook als we gezond zijn en ook als wij niet zulke schokkende en indringende ervaringen opdoen als Matteüs hier beschrijft, dan kennen we maar al te goed dat gevoel van: waar blijven we? Bijvoorbeeld als het gaat om de kerk: waar gaat het heen met het schip van de kerk, met onze kerk? Velen van ons zien met lede ogen en verdriet in hun hart hoe hun eigen kinderen of kleinkinderen de draad van het geloof niet oppakken. Wij voelen ons machteloos het tij te doen keren. Wat ons bemoedigt, inspireert en uitdaagt, wordt vandaag door velen niet herkend.

Wij moeten het vertrouwen bevechten op onze ervaringen van elke dag. Wij moeten het soms uithouden met de ervaring van een Heer die slaapt; wel erbij is, maar op een grote afstand.

Maar tegelijk nodigt Jezus ons uit onze angst van een vraag te voorzien. Je kunt in zijn vraag: waarom hebben jullie zo weinig moed, kleingelovigen, je kunt daarin een verwijt horen, maar dat hoeft niet. Je kunt er ook een uitnodiging in horen om het heftige kolken en de angst vanuit een ander perspectief te bezien.

Het antwoord van Jezus bestaat in zijn opstanding uit de dood, in zijn overwinning op wat het leven kleineert en onleefbaar maakt.

Dat moet Matteüs voor ogen hebben gestaan, toen hij, na Pasen, vanuit de ervaring van de Opgestane Heer deze gebeurtenis beschreef. Met woorden die aan Jezus' dood en opstanding ontleend waren. Want voor de storm op zee gebruikt hij hetzelfde woord als voor de bevingen van de eindtijd en voor de aardbeving als Jezus sterft. En voor het opstaan van Jezus in het schip hetzelfde woord als later bij de opstanding uit de dood.

Zo wordt deze gebeurtenis een voorspel op wat komen gaat.

Jezus bestraft de wind en de zee en het wordt volkomen stil. Dat is de stilte van de paasmorgen, de stilte van het lege graf.

Ieder die Jezus wil volgen, gaat niet alleen het schip in en komt niet alleen in stormen terecht, maar heeft ook Pasen in de rug, het evangelie van de Opgestane Heer, die als eersteling uit de doden is opgestaan; dat wil zeggen, die volgt met de belofte, dat er een grote oogst zal volgen.

Waar het op aankomt is het met dat woord uit te houden en vol te houden, in de stormen van vandaag en tegen de stroom in.

In het spoor van Marcus en Lucas nodigt Matteüs al zijn lezers en hoorders daar toe uit.

Op hoop van zegen.

Amen